

Prezidente:

“Līvāni ir unikāla pilsēta!”

Novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns iepazīstina viesi ar Līvānu Valsts ģimnāzijas bibliotēku.

Tā savā pirmajā vizītē Līvānu novadā 18. janvārī šo pašvaldību vērtēja Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.

Vizīte sākās ar atklātā sadriskā fonda *Baltā māja* apmeklējumu, kur prezidente iepazīs ar fonda darbu, novada iatpersonām, uzņēmējiem un visu saziņas līdzekļu pārstāvjiem, skatīja Līvānu novada tautas ilamata meistarū, audēju un ramiķu darbu izstādi.

Vizītes turpinājumā notika sēšanas diskusija ar uzņēmējiem, iatniekiem un pašvaldību pārvjiem. Uzsākot sarunu, Valsts ezidente teica, ka viņas vizītes irķis ir izprast šā apvidus spēīku, grūtības, iepazīties un rdēt klātesošo domas par savu ģionu, valsti un nākotni. Latgāpētniecības institūta direktora tnieks, dr. hīst. Henrihs Soms edza ieskatu par Latgali kā dabīgu, bet ļoti ērtu un parou zinātniskās izpētes objektu kurā zinātnes nozarē.

“Gadsimtiem ilgi Latgale ir bijusi dažādu valstu, kultūru un procesu kontaktzona. Ar to arī interesanta Eiropai. Faktiski šo vēsturisko iemeslu pēc Latgales puses ļaudis ir vairāk gatavi ieiešanai Eiropā nekā kurzemnieki vai vidzemnieki,” sacīja Henrihs Soms.

Institūta tautsaimniecības darba grupas vadītājs, inženierzinātņu doktors Eduards Matisāns iepazīstināja Vairu Vīķi-Freibergu ar pētījumu rezultātiem, kas atklāj Latgales ekonomiskās atpalcības cēloņus. Latgalē zemes ražotspēja ir 1,3 reizes mazāka nekā valstī un 2,15 reizes — nekā Zemgalē. Trūkums ir arī ģeogrāfiskais stāvoklis, attālinātība no noieta tirgus, mazāk izglītotu cilvēku. Šobrīd Latgalē studētspēja jauniešiem esot 1,3 reizes mazāka nekā citos novados. Kā metodi situācijas labošanai E. Matisāns ieteica palielināt valsts subsīdiju lauksaimniecībai līdz 60 - 80%, ierīkot

Arī mazajiem līvāniešiem prezidentes vizīte bija pa prātam.

piena savākšanas un dzesēšanas punktus, izveidot visiem lietotājiem pieejamas mašīnu un traktoru stacijas, veidot šķirnes lopu ganāmpulkus ar embriju transplantācijas metodi.

valsts pastāvēšanu un Latviju ar lojāliem pilsoņiem, bet Latgalē ir pagasti, kur gadā nepiedzimst neviens bērns,” tā Eduards Matisāns.

Prezidente: "Līvāni ir unikāla pilsēta!"

Arturs Veismanis

Sākums 1. lpp.

Par problēmām izglītībā runāja Līvānu ģimnāzijas direktore Maija Dzintra Kručiņa, kuras vadītājā iestādē mācās bērni no 19 pašvaldībām.

"Lielākie kavēkli ir iedzīvotāju nabadzība, skolu vājā materiāli tehniskā apgāde, zemais pedagoga profesijas prestižs sabiedrībā un atalgojums," sacīja Maija Dzintra Kručiņa. Viņa izemēja arī nākotnes skolas vīzijas — demokratizācija, bērnu centrētība, eiropeiskā virzība uz informatīvu sabiedrību, maiņa no kolektīvās uz individuālo attīstību, katra bērna nacionālās identitātes saglabāšana.

"Latgale vēl ir Sūnu ciems. Mums ir zinoši un strādāt griboši cilvēki, bet **attīstībai nepieciešams valsts atbalsts.**

Darbā īpaši traucē konkrētas reģionālās politikas neesamība, nepietiekošais līdzekļu apjoms reģionālajiem fondiem (2000. gadā vajag 2,25 miljonus latu, bet uzdēta ir tikai 1 miljons), informācijas trūkums. Nepareiza ir inātnes finansēšanas koncepcija. Jaudzi pētījumi notiek pētīšanas ēc, maz uzmanības pievērsts raktiski pielietojamām zinātnēm," zskata SIA *Anda Optec* direktors **Imants Pfafrods.**

Par informatīvas sabiedrības attīstības gaitu, vajadzībām, grūtībām un padarīto stāstīja Līvānu bliotēkas direktore Inta Vērdiņa.

Sekoja pastaiga pa Līvānu ielām, kuras gaitā Vaira Vīķe - Freiberga sasveicinājās un īsi aprunājās ar vairākiem desmitiem Līvānu iedzīvotāju un apmeklēja z/ *Rūķīši* veikalu. Augstā viešņa *gustēja Rūķīšu* ražotās desas, šas ruletēs, maizītes. Iepazinusies īpašnieku **Māri Veiguru**, viņa

Foto: JĀNIS LĀČIS

Ceļu uz Līvānu gaišo nākotni mēģina saskatīt Vaira Vīķe - Freiberga, Imants Bušs un Visvaldis Ģerčāns.

ģimeni un uzklusījusi uzņēmuma tapšanas un darbības vēsturi, Valsts prezidente sacīja:

"Lūk, tādu es redzu nākotnes Latvijas lauku saimniecības modeli. Jauna, strādīga ģimene izveido spēcīgu saimniecību, dod darbu vairāk nekā 30 cilvēkiem."

Sekoja **lietišķās pusdienas** ar pašvaldību pārstāvjiem un uzņēmējiem veselības centrā *Gamma*. Tika pasniegts: firmas salāti *Gamma*, putnu gaļas buljons ar siera pīrādziņiem, steiks, kafija ar biskvīta kūku un *Aldara* minerālūdens *Vichy*. Pēc pusdienām Valsts prezidente apmeklēja a/s Līvānu stikls un SIA *Anda Optec*, kur iepazinās ar ražotnēm, darba procesu un produkcijas noietu.

"Šādi uzņēmumi, kas ražo precīgu eksportam, ir ar lielu zinātnes ietilpību un nes Latvijas vārdu tālu pasaulē, ar filigrāno roku darbu spēj izkonkurēt analogus Rietumu uzņēmumus, ir Līvānu nākotnes potenciāls," sacīja Vaira Vīķe - Freiberga.

Vizīte turpinājās **Līvānu ģimnāzijā**, kur Valsts prezidente iepazinās ar novada vispār-

izglītojošo skolu vadību un situāciju skolās. Turpinājumā bija prezidentes tikšanās ar tautu ģimnāzijas zālē un atbildes uz jautājumiem.

Vaira Vīķe - Freiberga atzina, ka tāds ražošanas objekts kā celulozes kombināts ir svarīgs un nepieciešams mūsu valstī, jo nav jēgas eksportēt neapstrādātu koksni, lai pēc tam par bargu naudu iepirktu tās galaproduktus. Solīja arī darīt iespējamo, lai "kustinātu" šo projektu. Tāpat Valsts prezidente solīja darīt visu, lai aktivizētu starpvalstu tirdzniecību un investīciju ieplūdi Latvijā.

Uz jautājumu, kā sevi raksturotu trīs vārdos, atbildēja:

"Vaira Vīķe - Freiberga, un viss."

Jautājumā par abonentmaksu televīzijai un radio prezidente atzina, ka būtu taisnīgi, ja skatītājs vai klausītājs maksā. Bažas radot tas, ka abonentmaksas dēļ cilvēki ar maziem ienākumiem varētu nonākt informatīvā izolācijā un kļūt darboties un lemt nespējīgi. Par savu brīvo laiku prezidente sacīja, ka pagājušās nedēļas nogalē esot noskatījusies jaunāko filmu par agentu 007 — Džeimsu Bondu. Valsts prezidente piekrīt mācību maksas ieviešanai augstskolās.

Taču esot jārada stipendiju fondi un normāla kreditēšanas sistēma.

"Ar valdību man ir jāsadzīvo. Tas ir mans amats. Mans kā privātpersonas viedoklis nedrīkst ietekmēt mūsu kopīgo darbu Latvijas labā," sacīja Vaira Vīķe - Freiberga.

Runājot par sociālo dialogu valdības, arodbiedrību un strādājošo, piemēram, pedagogu starpā, prezidente atzina:

"Streiks ir viena no likumīgajām metodēm. Esmu par sociālo dialogu, bet valdībai ir savas prioritātes un vēlmes. Ideāls risinājums nepastāv, domas vienmēr dalīsies. Tomēr cilvēkiem jābūt aktīvākiem, nevajag gaidīt likuma pēdējo lasījumu Saeimā."

Asa bija prezidentes atbilde uz jautājumu par administratīvi teritoriālo reformu, reģionu modeļiem un centriem.

"Tas ir jāizlemj pašiem iedzīvotājiem. Reģionālā reforma, kādu to iecerējusi valdība, nepieciešama, lai administratīvā struktūra atbilstu ES un būtu iespēja izmantot ES līdzekļus, ko Latgale jau dara. Tas sabiedrībā debatējams jautājums, kur jāapvieno ES prasības un izdevīgums iedzīvotājiem. Jautājums ir par racionālu līdzekļu izmantošanu. Esmu interesējusies par katru no dalījuma modeļiem, saņēmusi dažādas un pretrunīgus viedokļus. Ir nepieciešama konkrēta, uz skaitļiem balstīta katra modeļa ekonomiskā motivācija. Pagaidām tās vēl nav, bet ir skaidrs, ka apvienošanās ļaus ietaupīt prāvus līdzekļus administratīvajā jomā," sacīja Vaira Vīķe - Freiberga.

Beidzot vizīti, Vaira Vīķe - Freiberga visiem vēlēja laimīgu jauno gadu, izturību, labklājību, daudz jaunu darbavietu, un, izejot no ģimnāzijas, nopirka pensionāres Annas Cesalonikas piedāvāto segu.